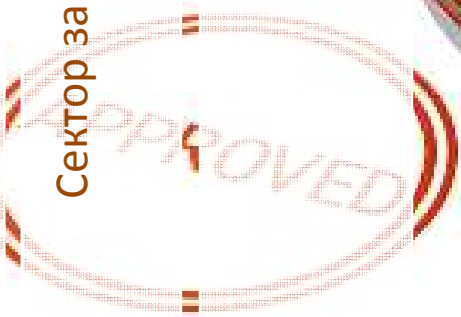

Брошура - СОГЛАСНОСТ ОД СОВЕТОТ ЗА ЈАВНИ НАБАВКИ

Сектор за нормативна дејност, обуки и
меѓународни односи

2016

За решавање по барањата за добивање согласност предвидени со овој и друг закон одлучува Советот за јавни набавки. Целта за формирање на Советот е да се воведе нов механизам на контрола пред започнување на постапката, и тоа на оние аспекти од постапката кои се најподложни на злоупотреби, а тоа се дефинирањето на техничките спецификации, како и критериумите за утврдување способност.

Вовед

Советот за јавни набавки се формираше во 2014 година со задача да решава по барањата за добивање согласности.

Целта за формирање на Советот е да се воведат нов механизам на контрола пред започнување на постапката, и тоа на оние аспекти од постапката кои се најподложни на злоупотреби, а тоа се дефинирањето на техничките спецификации, како и критериумите за утврдување способност. Практиката покажа дека токму овие елементи од тендерската документација најмногу се злоупотребуваат со цел да се фаворизираат одредени понудувачи.

Советот за јавни набавки е државен орган кој е самостоен во својата работа и има својство на правно лице и е надлежен за: решавање по барањата за добивање согласност предвидени со Законот за јавните набавки и други закони, спроведување обуки за стручни лица во однос на постапката за добивање согласност и издавање потврди за стручни лица, водење Регистар на стручни лица и вршење други работи утврдени со закон.

Секако во иднина ќе биде неопходно да се направи сеопфатна анализа за успешноста на оваа мерка, особено во делот на поттикнување на конкуренцијата како основна цел.

1. Постапување по барањето за добивање согласност

Барањето за добивање согласност се распределува кај членовите и претседателот на Советот по случаен електронски избор.

Треба да се има предвид дека **за секој правен основ се поднесува посебно барање** за добивање согласност и особено содржи: податоци за подносителот на барањето (назив на договорниот орган, адреса и седиште, матичен број на договорниот орган, официјална адреса на електронско сандаче за прием на писмена на договорниот орган и лице за контакт со телефонски број и електронска пошта), наведување дали барањето се поднесува првпат, вторпат или третпат, правен основ за видот на согласноста што се бара, предмет на договорот за јавна набавка, вид на постапка за доделување на договор за јавна набавка, вид на договор за јавна набавка, проценета вредност без ДДВ и потпис на одговорното лице и печат.

Во прилог на писменото барање, договорниот орган доставува извештај за потребата од обезбедување на согласност; образложение за причините за користење на предметните критериуми, барања или услови; записник од спроведениот технички дијалог во случаите каде што неговото спроведување е задолжително согласно со овој закон и тендерската документација која планира да ја користи во постапката за доделување договор за јавна набавка и претходно решение на Советот во случај на повторено барање. Во случај кога барањето се однесува на дополнителни работи, договорниот орган доставува образложение од изведувачот и надзорот за потребата и причините поради кои настанала потребата за дополнителни работи и овозможува увид во целокупната градежно – техничка документација, дополнителен ревидиран проект во случаите каде е неопходно и увид на лице место.

Советот може да побара од договорниот орган да достави дополнителна документација или дополние на образложението во рок утврден од страна на Советот.

Советот има обврска да одговори на барањето со користење електронски средства во **рок од десет работни дена** од денот на прием на истото, односно **три работни дена** кај барањата за добивање согласност во постапка со преговарање од причини од крајна итност, без оглед дали е побарана дополнителна документација или дополние на образложението.

По исклучок, Советот може да го продолжи рокот за одговор на барањето за дополнителни пет работни дена во случај кога проценетата вредност на предметот на договорот за јавна набавка е над 500.000 евра во денарска противвредност, без вклучен ДДВ, за што го известува договорниот орган во рок од три работни дена од денот на добивање на барањето.

2. Одлучување по барањето за добивање согласност

Советот одлучува по барањето со решение со кое дава согласност, не дава согласност или го отфрла барањето како недозволено или неуредно.

Против решението договорниот орган **има право на жалба** до Државната комисија за жалби по јавни набавки без надоместок, во рок од **5 дена** од денот на добивање на решението.

Советот, освен решение, може да донесе и заклучок. Имено, Советот носи заклучок при запишување и бришење на стручните лица од Регистарот, продолжување на рокот за одговор на барањето, повлекување на барањето за добивање согласност од страна на договорниот орган и во други случаи при остварување на неговите надлежности за кои не е предвидено носење решение.

При донесувањето на решенијата на Советот, се забранува секој облик на влијание а особено секоја злоупотреба на јавните овластувања заради влијание на текот и исходот на одлучувањето.

Ако Советот одлучи да не даде согласност, договорниот орган **не смее да го објави огласот за јавна набавка, односно не смее да ја спроведе постапката со преговарање без претходно објавување на оглас**, во спротивно ќе се смета дека не е спроведена постапка за доделување договор за јавна набавка согласно со овој закон.

Ако Советот донесе решение со кое не дава согласност, договорниот орган може да го повтори барањето уште два пати. При одлучување по втор пат за истото барање, Советот проверува дали договорниот орган постапил по укажувањата од претходното решение и ги разгледува забелешките на стручните лица кои ги ангажирал вториот пат, за што носи решение. При одлучување по трет пат за истото барање согласност, Советот е должен, по претходно мислење на стручните лица, да провери дали е постапено по неговите укажувања дадени со претходните решенија и да донесе решение со кое ќе даде согласност во кое ќе ги наведе, доколку е потребно, измените што договорниот орган треба да ги направи пред да го објави огласот.

Договорниот орган **не смее** да објави оглас за јавна набавка согласно правниот основ за видот на согласноста што се бара **доколку не постапи по укажувањата дадени во решението со кое Советот одлучил по трет пат.**

Ако Советот не одговори на барањето во рок од десет работни дена од денот на прием на истото, односно дополнителниот рок од пет работни дена во случај кога проценетата вредност на предметот на договорот за јавна набавка е над 500.000 евра во денарска противвредност, ќе се смета дека дал согласност.

При одлучување за давање согласност првиот и вториот пат, Советот може да покани најмалку три стручни лица од Регистарот на стручни лица од соодветната област по случаен електронски избор да дадат свое мислење, освен кај барањата за добивање согласност за дополнителни работи каде Советот по случаен електронски избор задолжително поканува најмалку седум стручни лица. Доколку некое стручно лице не ја прифати поканата кај барањата согласност за дополнителни работи, Советот задолжително ќе продолжи со покани додека не се исцрпи целата листа на стручни лица од соодветната област. Доколку и по исцрпување на листата

нема доволен број стручни лица, Советот ќе ги ангажира оние што прифатиле, но не помалку од три стручни лица. При одлучување за давање согласност по трет пат за истото барање, Советот по случаен електронски избор поканува три од стручните лица што претходно ги ангажирал да проверат дали е постапено по претходните укажувања на Советот.

3. Начин на вклучување и работа на стручните лица

При одлучувањето за давање согласност, Советот ги зема предвид мислењата на стручните лица. Стручно лице е лице ангажирано од страна на Советот за јавни набавки кое дава стручно мислење од соодветната област за која е запишано во Регистарот на стручни лица во врска со правниот основ за видот на согласноста што се бара.

По доставување на материјалот, стручното лице е должно да го разгледа истиот и да достави свое мислење во рок од три работни дена од денот на добивање на материјалот, освен во случаите кога проценетата вредност на предметот на договорот за јавна набавка е над 500.000 евра во денарска противвредност, кога рокот може да се продолжи за дополнителни три работни дена. Кај барањата за добивање согласност за дополнителни работи, стручните лица изготвуваат мислење за оправданоста за спроведување на постапката со преговарање врз основа на документацијата и извршен увид на фактичката состојба кое го доставуваат до Советот во рок од пет работни дена.

Во прилог на своето мислење, стручното лице доставува изјава под целосна морална, материјална и кривична одговорност дека мислењето е изработено стручно и совесно, во согласност со правилата на науката и струката, етичките норми и професионалните стандарди и дека нема да учествува, директно или индиректно, во постапката за доделување договор за јавна набавка која е предмет на барањето за добивање согласност.

Истовремено, стручното лице **не смее да учествува, директно или индиректно, ниту да влијае врз договорниот орган во постапката за доделување договор за јавна набавка за која дало свое мислење при одлучувањето на Советот.**

Советот ги зема предвид мислењата на стручните лица при одлучувањето за давање согласност и истите се прилог кон решението без да се открива нивниот идентитет, а во случај на неприфаќање на мислењата од стручните лица или на нивни различни мислења, Советот во решението дава детално образложение за причините за неприфаќањето. Доколку стручното лице не достави мислење во рамки на законски утврдениот рок, Советот ќе одлучи без неговото мислење.

За даденото стручно мислење стручните лица имаат право на надоместок кој е на товар на договорниот орган што го поднел барањето за согласност во износ кој се утврдува со тарифник што го донесува министерот за финансии.

Висината на надоместокот се утврдува според видот на постапката, проценетата вредност на договорот и неговата сложеност, како и потребното време за прибирање на податоци и изработка на мислењето.

Начинот на вклучување и работа на стручните лица во работата на Советот при одлучување за давање согласност поблиску се утврдува со правилник кој го донесува министерот за финансии.

4. Регистар на стручни лица

Советот воспоставува и води електронски Регистар на стручни лица кои му помагаат при одлучувањето за давање согласност.

За избор, односно запишување на стручни лица во Регистарот, Советот објавува јавен повик во кој се утврдуваат областите на специјализација, условите за избор, начинот на поднесување на пријавите, потребната документација за докажување на исполнетоста на условите за избор и други елементи кои ги утврдува Советот.

Запишување во Регистарот на стручни лица се врши врз основа на поднесено писмено барање до Советот кон кое се приложуваат и докази за исполнување на општите услови утврдени во законот, како и посебните услови дефинирани во јавниот повик.

За да се запише во Регистарот на стручни лица, лицето треба да ги исполнува следниве општи услови: да има најмалку високо образование од соодветната област (диплома со завршено четиригодишно високо образование или диплома со 300 кредити според европскиот кредит – трансфер систем), со правосилна одлука да не му е изречена забрана за вршење професија, дејност или должност сè додека траат последиците од забраната и да има најмалку пет години работно искуство во соодветната област за која е поднесено барањето.

Стручните лица се запишуваат во Регистарот на стручни лица по области на специјализација кои ќе ги утврди Советот. Едно лице може да биде запишано во Регистарот на стручни лица во повеќе области на специјализација за кои има поднесено барање и ги исполнува предвидените услови.

Советот ќе го избрише лицето од Регистарот на стручни лица доколку: тоа само го побара; двапати по ред даде нестручно мислење, односно истото го изготви спротивно на правилата на науката и струката, професионалните стандарди и прописите за спречување судир на интереси; лицето одбие да учествува во работата без оправдани и соодветно документирани причини, иако за тоа било уредно покането од страна на Советот; лицето не достави мислење по добиените материјали во законски предвидениот рок; не го изготви мислењето според интерното упатство за

изготвување на стручно мислење; е осудено со правосилна судска пресуда за кривично дело на безусловна казна затвор од најмалку шест месеца или поради смрт на лицето.

5. Основи за добивање на согласност

Член 15 став 7

Договорниот орган согласно со член 15 став 7 од законот, при набавката на лекови, медицински помагала и/или потрошен медицински материјал, не смее да оформи дел со повеќе ставки, освен во случај кога ставките во рамки на делот се поврзани при употреба и по претходна согласност од Советот.

Погоренаведеното претставува еден од правните основи за поднесување барање за добивање согласност. Имено, договорниот орган при набавка на лекови, медицински помагала и/или потрошен медицински материјал повеќето ставки би можел да ги оформи во посебен дел само доколку претходно добие согласност од Советот, а лековите, медицинските помагала, односно потрошниот материјал е поврзан при употреба.

Член 36-а став 1

Од особено значење при дефинирање на техничката спецификација на предметот на договорот за јавна набавка, е истата да биде објективна и да се однесува на сите потенцијални економски оператори, што значи дека техничките спецификации во никој поглед не смеат да фаворизираат или да ставаат во понеповолна ситуација одредени економски оператори.

Поради наведеново, а со цел да се обезбеди доследно почитување на пропишаните правила, договорниот орган согласно со член 36-а став 1 од законот, задолжително бара согласност од Советот пред да го објави огласот за јавна набавка на стоки и доставува соодветно образложение за потребата од набавка за која нема најмалку:

- три производители на пазарот во Република Македонија и три производители на пазарите во странство што можат да ги исполнат барањата од техничките спецификации за поединечен дел кај постапките со барање за прибирање на понуди со проценета вредност до 5.000 евра во денарска противвредност без вклучен ДДВ;
- четири производители на пазарот во Република Македонија и четири производители на пазарите во странство што можат да ги исполнат барањата од техничките спецификации за поединечен дел кај постапките со барање за прибирање на понуди со проценета вредност над 5.000 евра во денарска противвредност без вклучен ДДВ или
- пет производители на пазарот во Република Македонија и пет производители на пазарите во странство што можат да ги исполнат барањата од техничките спецификации за поединечен дел кај отворената и ограничената постапка.

Во однос на погоренаведеното, особено значајно е договорниот орган да има предвид дека:

- барањето согласност до Советот се поднесува пред објавување на огласот,
- зависно од проценетата вредност и видот на постапката, задолжително се бара согласност од Советот во случаите кога нема најмалку шест, осум или десет производители (во РМ и странство) што можат да ги исполнат барањата од техничката спецификација (наведено се однесува и на деливи набавки),
- барањето согласност од Советот се однесува само на стоки (не и на услуги и работи),
- барањето се однесува на производители, а не на економски оператори кои во РМ се јавуваат во улога на застапници или дистрибутери на одредени производители.

Член 36-а став 2

Исто така, договорниот орган согласно со став 2 од член 36-а, задолжително бара согласност од Советот пред да го објави огласот за јавна набавка доколку предвиди критериуми за утврдување способност, освен лична состојба и способност за вршење професионална дејност, кои може да ги исполнат:

- три или помалку од три економски оператори на пазарот во Република Македонија кај постапките со барање за прибирање понуди со проценета вредност до 5.000 евра во денарска противвредност без вклучен ДДВ,

- четири или помалку од четири економски оператори на пазарот во Република Македонија кај постапките со барање за прибирање понуди со проценета вредност над 5.000 евра во денарска противвредност без вклучен ДДВ или

- пет или помалку од пет економски оператори на пазарот во Република Македонија кај отворената постапката, ограничениата постапка, постапката со преговарање со претходно објавување оглас и кај конкурентниот дијалог.

Во однос на погоренаведеното, договорниот орган треба да има предвид дека: согласност по овој основ се бара само во случај кога освен личната состојба и способноста за вршење професионална дејност се утврдува и: економска и финансиска состојба, техничката и професионална способност, стандарди за системи за квалитет или стандарди за управување со животната средина. Воедно, треба да се знае дека согласност по овој основ треба да се бара кога се доделуваат договори за јавна набавка на стоки, работи и услуги.

Согласно член 36-а став 10, одредбите од член 36-а став 2 соодветно се применуваат и кај постапките за доделување договори за воспоставување на јавно приватно партнерство.

Член 36-б став 1

Согласно со член 36-б став 1 од законот, договорниот орган пред да го објави огласот за јавна набавка кој ќе заврши со доделување рамковна спогодба задолжително бара согласност од Советот и доставува соодветно образложение за потребата од набавка за која нема најмалку седум производители, даватели на услуги или изведувачи на работи на пазарот во Република

Македонија и седум производители, даватели на услуги или изведувачи на работи на пазарите во странство што можат да ги исполнат барањата од техничките спецификации за поединечен дел.

Член 36-б став 2

Исто така, согласно со ставот 2 од член 36-б, договорниот орган задолжително бара согласност од Советот пред да го објави огласот за јавна набавка кој ќе заврши со доделување рамковна спогодба доколку предвиди критериуми за утврдување способност, освен лична состојба и способност за вршење професионална дејност, кои може да ги исполнат најмалку седум економски оператори на пазарот во Република Македонија.

Договорните органи треба да имаат предвид дека кога рамковната спогодба ја користат како начин за доделување на договор за јавна набавка, пред да го објават огласот задолжително бараат согласност од Советот ако се исполнети условите од член 36-б став 1 и 2.

Она што може да се заклучи од наведениов член е дека при склучување на рамковни спогодби, договорниот орган задолжително бара согласност од Советот: за набавка за која нема најмалку седум производители, даватели на услуги или изведувачи на работи на пазарот во Република Македонија и седум производители, даватели на услуги или изведувачи на работи на пазарите во странство што можат да ги исполнат барањата од техничките спецификации за поединечен дел, како и кога ќе предвиди критериуми за утврдување способност, освен лична состојба и способност за вршење професионална дејност, кои не може да ги исполнат најмалку седум економски оператори на пазарот во Република Македонија.

Член 99 став 1 точка 1 алинеи 1 и 3 и точка 4

Согласност од Советот, договорниот орган задолжително бара и кога спроведува постапка со преговарање без објавување оглас кога истата се спроведува согласно со член 99 став 1 точка 1 алинеи 1 и 3 и точка 4 од законот. Имено, договорниот орган не би можел да ја започне постапката со преговарање без претходно објавување на оглас врз основ на претходнонаведените основи доколку нема претходно добиено согласност од Советот.

При одлучувањето за давање согласност врз основа на член 99 став 1 точка 1 алинеја 1, Советот пред да издаде согласност проверува дали договорниот орган извршил измени во тендерската документација во претходно спроведените редовни постапки и тендерската документација што има намера да ја користи во постапката со преговарање.

Договорниот орган нема обврска да добие согласност пред да спроведе постапка со преговарање без претходно објавување на оглас кога истата се спроведува врз основа на став 1 точка 1 алинеја 3 од член 99 од законот, доколку директно е загрозувана безбедноста, животот и здравјето на луѓето.

Член 198 став 1 алинеи 1, 4 и 9

Секторските договорни органи, согласно со член 198 став 1 алинеи 1, 4 и 9 од законот, ја започнуваат постапката со преговарање без претходно објавување на оглас само по добивање на претходна согласност од Советот.

Член 118 став 2

Ако договорниот орган склучува рамковна спогодба со повеќе економски оператори, согласно со член 118 став 1 од законот, нивниот број не смее да е помал од седум.

По исклучок од горенаведениот став, договорниот орган може да склучи рамковна спогодба со помалку од седум економски оператори само по претходна согласност од Советот.

Член 160 став 3

Согласно со член 160 став 3 од законот, договорниот орган задолжително бара согласност од Советот пред да го објави огласот за јавна набавка доколку предвиди користење на критериумот економски најповолна понуда. Договорниот орган нема обврска да бара согласност од Советот за користење на наведениов критериум кога спроведува постапка со конкурентен дијалог или дозволува доставување алтернативни понуди.

Со цел почитување на погоренаведените одредби и утврдување дали е потребно да се достави барање за согласност до Советот, договорните органи се должни да спроведат истражување на пазарот.

НАПОМЕНА: При поднесувањето на барањата за добивање на согласност, договорните органи треба да ги користат обрасците објавени на веб-страната на Советот за јавни набавки, www.sjn.gov.mk.

6. Кога не се бара согласност

Договорните органи може да ја избегнат обврската за барање согласност од Советот во случаите кога:

- ги користи стандардните тендерски документации и/или стандардните технички спецификации или
- повторува постапка во истата фискална година за која претходно добил согласност и која завршила со одлука за поништување на постапката, според истите услови што биле предмет на согласност од Советот.

Министерот за финансии, на предлог на Советот, ги пропишува формата и содржината на стандардните тендерски документации и стандардните технички спецификации, како и начинот на нивното користење од страна на договорните органи.

На овој начин се поедноставува користењето на механизмот на барање согласности од Советот за јавни набавки.

Најчести прашања

1. Дали е потребна согласност од Советот за јавни набавки, доколку огласот се објавува во категоријата „Други огласи“?

Одговор: Доколку се работи за договор за набавка на услугите кои се наведени во член 17 став 1 алинеја 2 од Законот за јавните набавки, познати како неприоритетни услуги, огласот се објавува во делот “Други огласи”. Одредбите за добивање согласности од Советот за јавни набавки не се применуваат за услугите од член 17 став 1 алинеја 2 од законот со оглед на фактот дека за овие услуги е пропишан полиберален режим за набавка. Следствено на тоа, одлуката на договорниот орган за тоа на кој начин ќе ја спроведе постапката за доделување на договор за јавна набавка и бараните документи кои ќе послужат за утврдување на способноста на понудувачите, треба да зависи од тоа дали на тој начин поблиску и поцелосно ќе се запазат принципите определени со член 2 од законот, со оглед на специфичноста на предметот на набавка, потребата од запознавање на јавноста со потребата за набавка, недискриминирањето на економските оператори и друго. Доколку договорниот орган утврдил дека станува збор за неприоритетни услуги, а се определи, односно избере некоја од редовните постапки, во тој случај ќе мора да ги почитува сите процедурални правила пропишани со законот, вклучително и одредбите за добивање согласности од Советот за јавни набавки.

2. Договорниот орган X објавил оглас за доделување на договор за јавна набавка со барање за прибирање на понуди и за истиот има добиено согласност од Советот за јавни набавки. Во самиот оглас направена е техничка грешка на тој начин што не е штиклирано дека предметот на набавката е делив, а набавката се состои од 4 дела. Комисијата оваа грешка не ја забележала се до моментот на креирање на е-аукција. Прашањето е дали за натамошно продолжување на постапката, по поништување на стариот оглас може за објавување на нов оглас да се смета на веќе добиената согласност од Советот за јавни набавки, при што се напоменува дека добиената согласност се однесува за делива набавка и во тендерската документација нема да се прават никакви измени.

Одговор: Согласно со член 3 од Законот за изменување и дополнување на Законот за јавните набавки (Службен весник на Република Македонија бр.78/15), договорниот орган нема обврска да бара соодветна согласност од Советот за јавни набавки во случај кога повторува постапка во истата фискална година за која претходно добил согласност и која завршила со одлука за поништување на постапката, според истите услови што биле предмет на согласност од Советот. Со оглед на тоа, во овој случај договорниот орган може да ја искористи веќе добиената согласност при спроведување на новата постапка.

3. Дали е потребна согласност од Советот за јавни набавки, при спроведување на постапка со преговарање без објавување на оглас за набавка на непредвидени работи?

Одговор: Согласно со член 4 од Законот за изменување и дополнување на Законот за јавните набавки (Службен весник на Република Македонија бр.78/15), за спроведување на постапка со

преговарање без објавување на оглас за непредвидени работи НЕ е потребна претходна согласност од Советот за јавни набавки.

4. По решение за согласност од Советот за јавни набавки, спроведена е постапка за набавка на стоки со проценета вредност до 5000 евра. Согласно член 27 став 2 од ЗЈН, потребно е договорниот орган да спроведе постапка за истите стоки со вредност до 20000 евра. Имајќи предвид дека во техничките спецификации се додаваат неколку нови позиции, опишани на начин за кој веќе е добиена согласност, дали и во овој случај е потребно да се бара согласност од Советот за јавни набавки?

Одговор: Согласно со член 27 став 2 од законот, во случај на потреба од набавка за која веќе е спроведена постапката за доделување договор за јавна набавка во тековната година, а која не можела да се предвиди во моментот на нејзиното спроведување, договорниот орган ја зема предвид вкупната проценета вредност на соодветната потреба при избор на видот на постапка. Со оглед на наведеното, договорниот орган во случајот наведен во став 2 од член 27 го избира видот на постапка која планира да ја спроведе со која ќе ги набави дополнителните стоки кои не биле предвидени, а за кои е веќе спроведена постапка. Според тоа, договорниот орган спроведува нова постапка од почеток, при што се утврдува потребата за барање на согласност од Советот за јавни набавки, согласно со наведениот член 36-а став 1 од законот. Согласно со наведеното, доколку не е исполнет условот од член 36-а став 1 од Законот за јавните набавки, потребно е да се побара согласност од Советот за јавни набавки.

5. Дали е потребна согласност од Советот во случај кога договорниот орган спроведува постапка со барање за прибирање понуди до 5000 евра согласно со член 100 од ЗЈН која ќе заврши со склучување на рамковна спогодба со еден економски оператор согласно со член 115 и 117 од ЗЈН?

Одговор: Согласно со член 36-б став 1 од Законот за јавните набавки, договорниот орган задолжително бара согласност од Советот пред да го објави огласот за јавна набавка кој ќе заврши со доделување рамковна спогодба и доставува соодветно образложение за потребата од набавка за која нема најмалку седум производители, даватели на услуги или изведувачи на работи на пазарот во Република Македонија и седум производители, даватели на услуги или изведувачи на работи на пазарите во странство што можат да ги исполнат барањата од техничките спецификации за поединечен дел. Со оглед на наведеното доколку не се обезбеди доказ дека постојат седум производители, даватели на услуги или изведувачи на работи во РМ и седум производители, даватели на услуги или изведувачи на работи во странство кои можат да ги исполнат барањата од техничките спецификации, потребно е да се побара согласност од Советот за јавни набавки, согласно со горенаведениот став. Исто така, потребно е да се има предвид и членот 118 став 2 од законот, во кој е наведено дека договорниот орган може да склучи рамковна спогодба со помалку од седум економски оператори само по претходна согласност од Советот.

6. Колку времетраење на важност има Согласноста добиена од Советот за јавни набавки. На пр. ако согласноста е добиена во октомври 2015 година, дали може огласот за конкретната јавна набавка да се објави во април 2016 год.?

Одговор: Договорниот орган согласно со член 26 став 1 од законот, врз основа на утврдените извори за финансирање, донесува план за своите вкупни потреби за набавки во тековната година. Во четвртата колона од годишниот план за јавни набавки согласно со член 3 став 5 од Правилникот за формата, содржината како и начинот на изготвување на годишниот план за јавни набавки, се наведува очекуваниот почеток на постапката, односно месецот кога ќе се објави огласот и ќе се поканат економските оператори да учествуваат во постапката. Воедно, постапката за доделување договор за јавна набавка согласно со член 54 став 4 од законот, започнува со објавувањето на огласот, односно со испраќањето на поканата за доставување понуда кај постапката со преговарање без објавување на оглас. Согласно со одредбите од законот, договорните органи согласностите по разни основи ги бараат од Советот, пред објавување на огласот и пред отпочнување на постапката за доделување на договор за јавна набавка. Па така, нејасно е зошто договорниот орган би иницирал отпочнување на постапка за доделување на договор за јавна набавка и би ја прибавил потребната согласност ако истата не ја започне во периодот кој бил наведен во планот за јавни набавки. Не треба да се заборава дека согласно со законот од клучно значење е и потребата од планирање на потребните финансиски средства за реализација на потребата од набавка. Ова е особено значајно од аспект на финансиската дисциплина и потребата договорните органи да преземаат финансиски обврски само доколку имаат средства за нивна реализација. Дискутабилно е и прашањето зошто доколку договорниот орган одредена потреба за набавка планирал да ја задоволи во текот на една календарска година (одреден месец или квартал), би ја префрлил во наредната. Дали тоа значи дека во годината во која потребата ја предвидел истата реално не се јавила? Доколку е така, зошто ја предвидел? Следствено на изнесеното, а имајќи ги предвид погоренаведените одредби сметаме дека иако „добиената согласност од Советот“ не е временски ограничена, дискутабилно би било нејзино искористување дури по истекот на пет и повеќе месеци пред се од аспект на потребата (истата постоела во октомври 2015, односно набавката требало да ги задоволи потребите кои договорниот орган ги имал во 2015) како и планираните финансиски средства за нејзина реализација (средства кој најверојатно биле обезбедени со буџетот за 2015). Истовремено, договорниот орган треба да го задржи континуитетот во извршување на секоја активност која се презема со цел склучување на договор за јавна набавка. И тоа, почнувајќи од планирањето, преку подготвителните активности, добивање на согласност, спроведување на постапката за доделување на договор за јавната набавка и негово доделување и склучување. Договорниот орган треба секоја активност да ја врши во разумен рок и да не прави непотребни и неоправдани одложувања на следната активност. Па така, откако договорниот орган ќе добие решение со кое се дава согласност, истиот е должен во најкус можен рок да постапи по забелешките на советот (доколку се дадени) и да го објави огласот, односно да не прави непотребни одложувања, особено имајќи го предвид фактот дека тендерските документации ја презентираат постоечката состојба на пазарот и секое одложување може да доведе до неусогласеност помеѓу барањата наведени во тендерската документација и условите на пазарот.

7. Дали договорниот орган треба да го истражува пазарот пред да го објави огласот за јавна набавка во случај кога ја користи стандардната тендерска документација?

Одговор: Истражувањето на пазарот кое согласно со член 36-а став 3 и 4 од законот, го вршат лицата што ги дефинирале техничките спецификации и критериумите за утврдување способност е во функција на утврдување дали или не, така дефинираните спецификации/критериуми обезбедуваат фер конкуренција и даваат простор поголем број на економски оператори (независно од каде доаѓаат и какви производи нудат) да поднесат прифатливи понуди. Договорните органи не се должни да спроведат истражување на пазарот во смисла на член 36-а став 3 и 4 од законот. Имено, користењето на стандардната тендерска документација предложена од Советот, а донесена од страна на министерот за финансии, подразбира дека истата е изготвена на начин кој ќе ја поттикне конкуренцијата и кој ќе овозможи на поголем број на економски оператори да поднесат прифатливи понуди. Сепак, препораката за истражување на пазарот пред подготовката на планот за јавни набавки останува. Исто така, треба да се има предвид дека се доставува извештај до одговорното лице во кој треба да се даде предлог дали има или не, потреба од обезбедување согласност од Советот. Доколку нема, треба да се наведат причините, како на пр. користење на стандардната тендерска документација, не утврдување на способноста на економските оператори врз основа на опционалните критериуми и сл.

Добиена е согласност од Советот за јавни набавки на 25.12.2015 година. Дали согласноста важи и дали можеме да ја спроведеме постапката во 2016 година. За предметната набавка се предвидени средства и во финансискиот план за 2016 година.

Одговор: Да. За постапките за кои е добиена согласност на 25, 28, 29 или 30 декември 2015, може да се објави оглас за доделување на договор во јануари 2016 година, односно истово се однесува за вакви гранични ситуации кога реално не е можно да се објави огласот во тековната година. Доколку постапката се поништи по член 169 од законот, при нејзино повторување нема да може да се искористи согласноста издадена во 2015 година, без оглед што не се менува ништо од она за што е издадена согласноста.